

Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2016–2018

VD/5944/00.04 03/2015
HP/HW/OL/Mora/JB

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) hallitus on pyytänyt jäsenkunnilta lausuntoa (DNro 561/02.020.200.2000/2015) HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksesta (TTS) vuosille 2016–2018. Lausunnot on pyydetty antamaan 28.8.2015 mennessä.

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä kuntayhtymälle seuraavan vuoden talousarvio ja taloussuunnitelma, joka ajoittuu kolmelle tai useammalle vuodelle (suunnitelmakausi). Hallituksen laatimasta ehdotuksesta on tätä ennen pyydettävä jäsenkuntien lausunnot. Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Yhtymäkokouksen kehotuksen mukaan vuoden 2016 talousarvion valmistelussa on otettu huomioon pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmän 20.2.2015 hyväksymät omistajaohjauksen tarkistettavat tavoitteet tälle valtuustokaudelle. Nämä on huomioitu alustavan TTS:n valmistelussa:

- tuottavuuden nousun tulee olla vähintään 1,5 % / vuosi. Vesihuollon osalta pyritään korkeampaan tuottavuuden nousuun
- vesihuollon osalta tavoitteena tulee olla vesihuollon tariffien reaalisten hinnankorotusten hillitseminen tuottavuutta lisäävillä toimenpiteillä
- investointien kokonaistaso on mitoitettava rahoituksellisesti kestävä tasolle
- jätehuollon investoinnit on mitoitettava siten, että jätehuollon omavaraisuusaste kääntyy nousuun
- peruspääomalle ei edellytetä maksettavan korvausta vuosina 2015 ja 2016, päätetään vuosittain

Tavoitteet

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2016–2018 tavoiteasetanta perustuu yhtymäkokouksen 14.11.2014 hyväksymään uuteen strategiaan 2020, josta TTS-kauden tavoitteiden ja hankkeiden pohjana ovat strategiset päämäärät (5 kpl). Toimialojen ja tulosalueiden tavoitteista on koottu ympäristötavoitteet, jotka on yhdistetty HSY:n ympäristöryhmän valmistelemien kuntayhtymän yhteisten tavoitteiden kanssa HSY:n ympäristöohjelmaksi 2016. Alustavan TTS:n liitteenä esitettyihin strategian indikaattoreihin on päivitetty vuoden 2014 toteutumat.

Toiminta

Vedentuotannon arvioidaan kasvavan vuosittain noin 0,4 % perustuen toiminta-alueen arvioituun 1,3 % vuosikasvuun ja toisaalta veden ominaiskulutuksen ennakoituun 0,9 % vuosittaiseen vähenemiseen. Vuonna 2016 veden tuotannon arvioidaan olevan 90,0 milj. m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 72,2 milj. m³. Viikkinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamoilla arvioidaan käsiteltävän jätevettä yhteensä 136,1 milj. m³.

Asiakaskiinteistöillä tehdään vuonna 2016 noin 7,9 miljoonaa jäteastiatyhjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 261 000 tonnia. Lisäksi kartongin keräys ja sako- ja umpikaivolietteiden kuljetus siirtyvät vaiheittain HSY:n tuottamaksi palveluksi.

Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan jätteitä energiakäyttöön yhteensä 216 000 tonnia. Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskukseen vastaanotetaan jätteitä yhteensä noin 255 000 tonnia, joista hyödynnettäviä jätteitä noin 200 000 tonnia, maa-aineksia 45 000 tonnia ja muita jätteitä 10 000 tonnia.

Henkilöstö

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu voimassa olevassa henkilöstösuunnitelmassa 2015–2017. Suunnitelmakauden aikana henkilöstömäärän lasku loivenee. Vuonna 2016 keskimääräinen HSY:n henkilöstömäärä on 770,5 htv. Henkilöstömäärien toteumat ovat jääneet suunniteltua alemmalle tasolle. Henkilöstösuunnitelma päivitetään suunnitelmakaudelle 2016–2018 ja muutokset huomioidaan lopullisessa taloussuunnitelmassa.

Talous

Vuonna 2016 HSY:n toimintatulojen arvioidaan olevan 350,6 miljoonaa euroa, mikä on vuoden 2015 talousarvioon verrattuna 6,3 miljoonaa (1,8 %) enemmän. Vesi- ja jätehuollossa on otettu huomioon 1,4 % inflaatiokorotus. Lisäksi vesihuollossa on tehty hintoihin 2,2 % reaalikorotus. Jätehuollossa reaalikorotusta ei tehdä.

Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet muodostavat 1 % HSY:n toimintatuloista. Näillä katetaan ne seutu- ja ympäristötiedon sekä ilmastoinfon toiminta- ja pääomakulut, joita ei saada katettua palvelutuotannon myynnistä ja hankerahoituksista saaduilla tuloilla.

Vuonna 2016 HSY:n toimintamenot ovat 182,5 miljoonaa euroa, mikä on 2,7 miljoonaa (-1,5 %) vähemmän talousarvioon 2015 verrattuna. Toimintakulujen budjetoinnissa on otettu huomioon muun muassa sähkövero jätevedenpuhdistuksen omasta sähköntuotannosta.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2016 on 169,9 miljoonaa (48,5 %), kun se talousarviossa 2015 on 160,7 miljoonaa. Toimintakate paranee koko suunnitelmakauden ajan ollen 180,8 miljoonaa (51,5 %) vuonna 2018.

Vuonna 2016 nettorahoituskulut ovat yhteensä 68,1 miljoonaa euroa, mikä on 1,0 miljoonaa vähemmän kuin vuoden 2015 talousarviossa. Talousarviovuonna vieraan pääoman määrä kasvaa. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 1,0 miljoonan euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä. Korkokuluista 63,0 miljoonaa euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja.

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen muodostuva vuosikate ilmaisee tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2016 vuosikate on 101,8 miljoonaa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 195,2 miljoonaa euroa. Vuosikate paranee koko suunnitelmakauden ajan, mutta siitä huolimatta erityisesti vesihuollon investointien rahoittamiseksi joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa koko suunnitelmakauden ajan yhteensä noin 308 miljoonaa euroa. Jätehuollon toimialalla tulorahoitus kattaa toimialan investoinnit kaikkina suunnitelmavuosina.

Tilikauden tulos vuonna 2016 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen +5,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarausten purkamisesta aiheutuvien tilinpäätöskirjausten ja vesihuollon tuloksesta maksettavan tuloveron jälkeen tilikauden ylijäämä on +5,9 miljoonaa euroa.

Investoinnit

Vesi- ja jätehuollon investoinnit perustuvat yhtymäkokouksen 14.11.2014 hyväksymään vesihuollon investointistrategiaan sekä investointiohjelmaan 2015–2024 ja jätehuollon investointiohjelmaan 2015–2024. Taloussuunnitelmassa on otettu huomioon suunnitelmakaudelle aiemmilta vuosilta siirtyneet investoinnit ja yhtymäkokouksen hyväksymän Blominmäen jätevedenpuhdistamon päivitetyn hankesuunnitelman mukainen kustannusten nousu. TTS:ssa on lisäksi otettu huomioon 29.5.2015 hyväksytty Ämmäsuon jätteenkäsittelykeskuksen yleissuunnitelma.

Vuonna 2016 investoinnit ovat yhteensä 168,2 miljoonaa euroa, josta 153,4 miljoonaa on vesihuollon ja 12,8 miljoonaa jätehuollon investointeja.

Vesihuollon toiminta-alueen laajentumisen ja kaavoituksen edellyttämät investoinnit suunnitelmakaudelle 2016–2018 ovat yhteensä 97,1 milj. euroa. Suunnitelmakauden merkittäviä hankkeita ovat mm. Suurpelto Espoossa, Jätkäsaari ja Kalasatama Helsingissä sekä Kivistön alue Vantaalla. Haja-asutusalueiden vesihuoltoa rakennetaan mm. Kolmperässä Espoossa.

Vedenhankinnan ja puhdistuksen investoinnit suunnitelmakaudelle ovat yhteensä 22,4 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit ovat Vanhankaupungin ja Pitkälän vedenpuhdistuslaitosten kapasiteetin nostaminen. Vedenjakelun ja viemäroinnin investoinnit suunnittelukaudelle ovat yhteensä 166,5 milj. euroa. Merkittävimmät investoinnit ovat runkojohtohankkeita, kuten Kivistön alueen linjat (10 km) ja Länsi-Espoon runkovesijohto (14 km). Merkittävimmät viemärintijärjestelmän investointihankkeet ovat pääviemärihankkeita, kuten Länsi-Vantaan ja Koillis-Espoon viemärinti (15 km) ja Mäntymäki-Vallila -tunneli (2,7 km).

Jätevedenpuhdistuksen investoinnit suunnitelmakaudella ovat yhteensä 189,9 milj. euroa, jossa kokonaisuuden merkittävin investointi on Blominmäen jätevedenpuhdistamo. Puhdistamon rakentamiseen on varattu 173,4 milj. euroa suunnitelmakaudelle.

Jätehuollon investointiohjelman mukaisesti Sortti-asemaverkosto laajentuu Kirkkonummelle, jonne aseman rakentaminen ajoittuu vuosille 2016–2017. Ämmässuolle valmistuu vuonna 2015 biokaasulaitos, jonka tuotanto hyödynnetään uudessa kaasumoottorivoimalaitoksessa. Voimalaitos toimitetaan leasing-periaatteella vuosina 2015 ja 2016.

Rahoitus

Jäsenkuntien perustamislainojen (1,2 miljardia) lisäksi HSY:llä on ulkopuolisista rahoituslaitoksista nostettua lainaa vuoden 2015 talousarvion mukaan 250,8 miljoonaa euroa, mikäli vuoden 2015 tulo-rahoitus ja investoinnit toteutuvat talousarviossa esitetyn suuruisina.

Kuntayhtymän tulo-rahoitus (vuosikate) ei riitä kattamaan suunniteltua investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, jonka vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 308 miljoonaa euroa. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella noin 108 miljoonalla eurolla. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 451 miljoonaa euroa.

HSY:n omavaraisuusaste alenee koko suunnitelmakauden ajan ollen vuoden 2018 lopussa 23,2 %, kun se viimeisimmässä tilinpäätöksessä oli 25,0 %. Investointien pienentyessä jätehuollon omavaraisuusaste alkaa hiljalleen nousta kaikkina suunnitelmavuosina.

Tekninen lautakunta on 18.8.2015 § 7 esittänyt kaupunginhallitukselle lausunnon antamista Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän hallitukselle HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2016–2018. Apulaiskaupunginjohtajan esitys on teknisen lautakunnan esityksen mukainen.

Kaupunginhallitus 24.8.2015 § 27

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään antaa seuraava lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän hallitukselle HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2016–2018:

”HSY:n alustavan toiminta- ja taloussuunnitelman 2016–2018 valmistelussa on otettu huomioon pääkaupunkiseudun koordinaatioryhmän hyväksymät omistajaohjauksen tarkistetut tavoitteet. Tavoitteissa on esitetty tuottavuuden nousua vähintään 1,5 % / vuosi ja vesi- ja jätehuollon osalta pyritään vielä korkeampaan tuottavuuden nousuun. HSY:n sisäisten toimintojen arvioimisen lisäksi tuottavuutta nostavien toimenpiteiden tarkastelussa tulisi etsiä synergiaetuja yhdessä kaupunkien kanssa. Tämä voisi tarkoittaa yhteisten tai yhteiskäyttöisten sähköisten asiointi- tai suunnittelujärjestelmien kehittämistä. Vantaalla on siirrytty rakennuslupien käsittelyssä sähköiseen lupahakemusten vastaanottamiseen ja rakennushankkeiden lausuntokierrokset tehdään järjestelmän kautta. HSY:n liitoskohtalausunnot ovat mukana järjestelmässä. Tällä tavoitellaan tiedonkulun paranemista, lupaprosessin tehokkuutta ja nopeutta.

Verkkotieto- ja arkistojärjestelmien yhteiskäytön edistämällä voitaisiin saavuttaa sujuvuutta suunnitteluun. Investointien suunnittelussa yhteisellä paikkatietopohjaisella järjestelmällä saatettaisiin saada synergiaetuja kuntien ja HSY:n kesken. Yhteinen järjestelmä tai säännöllinen tiedonvaihto selkiyttäisivät suunniteltujen hankkeiden sijaintia ja aikataulutusta. Mahdollisten yhteisten järjestelmien olisi hyvä perustua olemassa oleviin tietokantoihin. HSY:n investointikohteiden sijoittumisesta ja hankkeiden ajoittumisesta toivotaan jatkuvaa ja avointa keskustelua jäsenkuntien kanssa, jotta mahdolliset synergiakohteet voidaan havaita ajoissa.

Vantaa toivoo, että hyvin sujunutta HSY:n ja jäsenkuntien yhteistoiminnan kehittämistä jatketaan edelleen kuntatekniikan yhteistyön puitesopimukseen täytäntöönpanoon liittyvien yksityiskohtaisten toimintatapasopimuksien hyväksymisen jälkeenkin.

Vesihuoltolain ja maankäyttö- ja rakennuslain muutokset ovat astuneet voimaan 1.9.2014 ja hulevesineuvotteluja HSY:n ja jäsenkuntien kesken käynnistetään. Lakimuutokset saattavat edellyttää

tarkistuksia nykykäytäntöihin sekä uusien menettelytapojen ja vastuiden sopimista jäsenkuntien kanssa. Vantaa pitää nykyisenkaltaista toimintamallia tehokkaana, taloudellisena ja tarkoituksenmukaisena. Koska asiasta ei ole toistaiseksi neuvoteltu HSY:n kanssa ja yhteisesti hyväksytyjä taloudellisia ja toiminnallisia selvityksiä ei ole laadittu, Vantaa ei ole omassa talousarvioesityksessään voinut ottaa huomioon ja varautua mitenkään lainsäädännön mahdollisiin vaikutuksiin kunnan ja vesihuoltolaitoksen välisiin kustannus- ja vastuujakoihin.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala ilmoittaa, että ensi vuotta koskevassa rakentamishjelmaluonnoksessa on varauduttu toteuttamaan HSY:lle vesihuollon rakennushankkeita yhteensä noin 10 miljoonalla eurolla. Em. summa sisältää Piispankylän runkovesijohdon rakentamisen (n. 2 milj.€), jolla varmistetaan mm. Kivistön keskusta-alueen ja Katriinan sairaalan vesijohtoverkoston toimintavarmuus kaikissa tilanteissa.

Rakentamishjelmassa esitetyissä kohdekohtaisissa kustannuksissa ei ole otettu huomioon HSY:n toimittamien vesihuollon putki- ja kaivomateriaalien sekä muiden tarvikkeiden kustannuksia. Investoinnin lisäksi HSY:n tulisikin ottaa vesihuoltotarvikkeiden hankinta huomioon omassa talousarviossaan. Lisäksi Vantaa on talousarviossaan varautunut myymään suunnittelu- ja rakennuttamispalveluja HSY:lle 1,22 miljoonalla eurolla.”

Tarkastetaan ja hyväksytään pöytäkirja tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Pöytäkirja tarkastettiin ja hyväksyttiin tämän pykälän osalta heti kokouksessa.

Liitteet:

- Lausuntopyyntö
- Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma 2016–2018

Täytäntöönpano: kaupunginkanslia

Muutoksenhakuohje: 7.4 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

kaupungininsinööri Henry Westlin, puh. 09 839 22427, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi